

Norges Bondelag oppnår resultater!

Norges Bondelag er landets største faglag for bønder. Gjennom et godt organisasjonsapparat, gode politiske kontakter og høy faglig kompetanse på aktuelle saksområder oppnår vi resultater. Vi har nå hatt medlemsvekst for sjette året på rad! I 2008 fikk vi 3.232 nye medlemmer. Netto øking i medlems-tallet var 460 medlemmer. Ved årsskiftet hadde Norges Bondelag 62.023 medlemmer og 575 lokallag.

JORDBRUKSFORHANDLINGER

Jordbruksavtalene som er inngått med staten de siste tre årene, har økt bøndenes inntektsmuligheter gjennom økte priser og tilskudd med 5.425 mill. kr, inkludert justeringsforhandlingene vinteren 2009. Forskjellen mellom tilbud og resultat er for disse tre årene 1.575 mill.kr. Bøndenes inntektsmuligheter er økt med i gjennomsnitt 73.000 kr/årsverk i følge Totalkalkylen for jordbruket.

I de siste jordbruksoppgjørene har vi bl.a. fått gjennomslag for mange av våre prioriteringer:

- Bonden skal ha en kronemessig lik inntektsutvikling som andre
- Det foretas en nivåheving fordi bøndene tidligere har hatt en lavere inntektsutvikling enn andre grupper
- Det korrigeres for manglende inntektsutvikling foregående år som følge av svikt i forutsetninger (etterslep)
- Det skal gis full kompensasjon for kostnadsøkning
- Etablert en ny markedsordning for kjøtt og egg, den såkalte volummodellen, som i stor grad ivaretar de hensyn Norges Bondelag har vært opptatt av
- Økt satsing på distrikt og styrking av de strukturelle virkemidlene (drifts-, husdyr- og arealtilskudd)
- Styrking av velferdsordningene gjennom økte satser og etablering av en landsdekkende landbruksvikarordning
- Betydelige målprisøkninger innenfor det som vurderes å kunne tas ut i markedet
- Styrking av de grovfôrbaserte produksjonene gjennom økte priser og tilskudd og økt satsing på beite
- Fjernet trekket i produksjonstilskudd for pensjonister

- Medlemmer i samdrifter som produserer storfekjøtt på eget foretak blir tilskuddsberettiget
- 200 mill. kr til ekstra investeringstilskudd i 2009 som følge av finanskrisa
- Betydelig mer midler til investeringstilskudd og økte rammer for rentestøtte
- Grøfting inn under rentestøtteordningen
- Prisen for kraftfôr er økt med 5 øre/kg. Det er første gang siden tilskuddet ble etablert i 1995 at dette er økt
- Opprettet tilskuddsordning for honningprodusenter
- Styrket fraktordningene for korn og kjøtt
- Økt satsing på Inn på tunet, i alt 8 mill. kr for 2010.

ANDRE NÆRINGSPOLITISKE SAKER

- Løsdriftskravet utsettes til 2034 og varig unntak for løsdriftskravet for besetninger under 35 kyr (EU har et generelt krav om løsdrift fra 2011)
- Norges Bondelag har inntil videre fått gjennomslag for at grensen for forflytting av landbruksmaskiner på offentlig vei skal økes til 34 km
- Vi har fått etablert en erstatningsordning for skader på frukt angrepet av rognebærmøll, fordi en ikke lenger har godkjente plantevernmidler.

INTERNASJONALE SAKER

WTO

Norges Bondelag utøver betydelig politisk press både nasjonalt og internasjonalt i WTO-saken. Vi har nær dialog med bondelagene i G10-gruppa og i andre land.

EU

Sammen med Nei til EU og allianseparter på nei-sida har Bondelaget bidratt til sammenhengende nei-flertall på opinionismålinger i en lang periode og en EU-motstand som er stabil og langsiktig.

SKATT OG AVGIFT

Arveavgift

Oppskrivingsretten ved arv/generasjonsskifte beholdes for enkeltpersonforetak, jf. innstrammingene på arveavgiftsrettens område, med virkning for 2009.

Formuesskatt

Mens andre næringseiendommer får en klar skatteskjerpelse i form av økning av formuesskattegrunnlaget for 2009, har Norges Bondelag oppnådd forståelse for at landbrukseiendommer må unntas dette.

Kårverdier

Det ble bebudet forhøyelse av kårverdier for 2008. Norges Bondelag har lyktes i å oppnå enkle regler som også vil jevne ut det til dels svært varierende nivået på leieverdiene.

Redusert gevinstbeskatning fra tomt salg

Realisasjonsgevinster blir som hovedregel definert som næringsinntekt og inngår i grunnlaget for personinntekt. Denne skatteskjerpelsen er uheldig og tapper næringen for egenkapital. Fra 2008 blir gevinster fra tomt salg på 150.000 kroner eller lavere, bare beskattet med 28 % kapitalskatt.

Grunnlaget for eiendomsskatt

Vi har fått gjennomslag for at det for våningshus på gardsbruk skal tas hensyn til prisreguleringene, slik at våningshus skal verdsettes lavere enn tilsvarende eneboliger.

Forbedrede pensjonsmuligheter

Fra 2008 kan alle spare 15.000 kroner årlig med fradrag i inntekten for sparebeløpet gjennom IPS-ordningen. I tillegg kan en spare inntil 4 % av pensjonsgivende inntekt i PSN-ordningen. I jordbruksforhandlingene ble inn-

tekstgrensen i tidligpensjonsordningen fjernet slik at det ikke lenger gis avkorting i pensjonsutbetalingen ved høyere inntekter.

GRUNNEIERRETTIGHETER

Avtaleverk

Norges Bondelag har laget en rekke standardavtaler til gratis bruk for våre medlemmer, disse er tilgjengelig i nettbutikken.

Plan og bygningslov, jordvern, søknadsplikt

Norges Bondelag har fått gjennomslag for styrket jordvern ved at det ved planer om om-disponering av jordbruksareal bør utløses et interkommunalt plansamarbeid. I tillegg er kommunen pålagt å utrede alternativer for utbygging på dyrka mark. Vi fikk også økt grensa for hvilke bygninger bonden selv kan stå som byggherre for til å gjelde de mest komplekse byggene mellom 800-1200 m².

Markaloven

Norges Bondelag fikk fullt gjennomslag for at det generelle byggeforbudet i Marka ikke skal gjelde for landbruket og sikret dermed landbruket innenfor markagrensa muligheter for utvikling i framtida.

Jordloven

Vi har fått gjennomslag for at delingsforbudet må opprettholdes og at det legges bedre til rette for å utvikle nye næringsvirksomheter. I tillegg skal det innføres en hjemmel i jordloven for vern av dyrka mark.

Norges Bondelag har tatt til orde for å sikre drift av jordbruksarealer ved å styrke vanhevsbestemmelsen i jordloven. Dette bidro til at bestemmelsen om driveplikt ble flyttet til jordloven, samt at driveplikten ble gjort varig.

Odelsloven

Norges Bondelag har gitt merknader og innspill om odelsloven i brev samt høring i Stortinget. Vi har vært tydelig overfor regjering og Storting på at loven gagnar landbruket og distriktene ved å sikre rekruttering, likestilling og

at de som har sin inntekt fra landbruket i størst mulig grad skal eie den jorda de driver.

Norges Bondelag har videre bidratt til samordning mellom odelslovens og konsesjonslovens arealgrenser, og at grensen for odelsjord og konsesjonspliktig erverv ble satt til 25 dekar full- og overflatedyrka jord.

Konsesjonsloven

Norges Bondelag har støttet forslaget om at bosettingskravet knyttes til folkeregisteret. Dette gjør det enklere å kontrollere bosetting og vanskeligere å omgå reglene. Boplikten bidrar videre til å opprettholde bosettingen i distriktene, samt at landbruksarealene eies og drives av den som bor på eiendommen.

Erstatningsvern i nasjonalparker og landskapsvernområder

Norges Bondelag har fått gjennomslag i Stortinget for kravet om at det må gis erstatning for det økonomiske tap som oppstår for grunneiere/rettighetshavere når det opprettes nasjonalparker og landskapsvernområder på privat grunn, dog begrenset til innskrenkninger i ”pågående bruk”.

Erstatning for fallrettigheter

Norges Bondelag har bidratt til at man har fått gjennomslag i Høyesterett for at fallrettigheter må erstattes etter markedsverdi og at naturhestetkraftmodellen ikke lengre skal brukes.

Mineralloven

Norges Bondelag har vært opptatt av å sikre grunneierinteressene ifht. verdsetting av mineralressursen, samt å få utarbeidet en standardavtale til bruk for grunneiere og mineralnæring i forhandlinger. Både Regjering og Storting har sluttet seg til de verdsettingsprinsipper som Norges Bondelag mener bør gjelde for kommersiell utnyttelse av naturressurser.

Tomtefesteloven

Norges Bondelag har jobbet for grunneierinteressene i den omfattende lovprosessen som har versert siden ny tomtefestelov ble vedtatt i

1996 (med endringer i 2000, 2004, 2006 og 2009). Vi har bidratt til at det ble fremmet rettssaker om grunnlovsvernet ved innløsning og rett til forlengelse. Høyesterett kom høsten 2007 til at grunnlovsvernet ved innløsning etter Grl. § 105 kun tilsvare minst 20 ganger festeavgiften, og at rett til forlengelse ikke er i strid med grl. § 97.

Norges Bondelag fikk i 2009 gjennomslag for innløsningssum til 25 ganger festeavgiften, eller at bortfester kan kreve 40 % av den samfunnsskapte verdistigningen på råtomta. Regjeringen omtaler dette som en rimelig og balansert løsning. I forskriftsarbeidet har vi fått på plass ”landbruksunntaket” ved innløsning av hyttetomter, dvs. festeinntektene bl.a. utgjør mer enn 5 % av netto næringsinntekt, samt mulighet for skattefri reinvestering av hele innløsningssummen i næring.

Naturmangfoldloven

Stortinget vedtok våren 2009 ny lov om naturmangfold som legger rammer for vern og bruk av naturressurser i inn- og utmark. Norges Bondelag har fått gjennomslag for:

- Et bedre områdevern og erstatningsvern
- Bruk av avtaler som verktøy i naturforvaltningspolitikken
- At våre høstingstradisjoner videreføres
- At Stortingsmelding nr 15 (2003-2004) om rovvilt i norsk natur ligger fast.

Samerettsutvalget II

Vi har fått gjennomslag for at det etableres ny forvaltningsordning på statens grunn i Nordland og Troms med egne utmarksstyrer og inntekter, samt reetablering av jordbrukets allmenningsrettigheter. Saken er meget omfattende og pågått i over 80 år, både politisk og i Høyesterett, for å få en avklaring som likestiller Nordland og Troms med resten av landet.

Rovviltpolitikken

Norges Bondelag fikk i januar 2008 Regjeringen med på vesentlige endringer i praktisering av rovviltpolitikken. Dette betyr i praksis:

- Bevilgninger til forbyggende tiltak økes fra 40 mill til 80 mill innen 2009. Midlene skal også kunne brukes til omstilling
- Raskere skadefellingstillatelser, felling av bjørn på vårsnø, lønn til fellingslag
- Det er igangsatt et arbeid for å sikre at lokalbefolkning og næring trekkes aktivt inn i bestandsregistrering av rovvilt
- Regjeringens opprinnelige forslag er endret i Stortinget, slik at retten til kompensasjon ved rovvilttap ikke blir budsjettstyrt. Flertallet i komiteen forutsetter at det stilles tilstrekkelige midler til rådighet for at ethvert inngripende vedtak om beitenekt skal kompenseres
- Dyreeiers ansvar etter dyrevelferdsloven blir ikke utvidet til å omfatte rovvilt
- Beitenekt skal være siste utvei.

ANDRE SAKER

Småkraft

Bønder og fallrettighetseiere kan få råd fra Norges Bondelag om hvordan sikre rettigheter og verdiskaping ved utbygging av småkraftverk.

Fra Dal til fjell

Fra 2006 til 2009 gjennomfører Norges Bondelag et samarbeidsprosjekt med Den Norske Turistforening (DNT) og Kulturgardar i Gudbrandsdalen. For 2007-2009 utvides tilbudene til Hordaland og Rogaland. Prosjektet har gitt gode resultater i form av nye salgbare reiseprodukter.

Kompetansekravet i holdforskriftene

Mattilsynet måtte revurdert sitt syn på hva som er relevant kompetanse for å drive husdyrproduksjon. Ved stortingsbehandling av dyrevelferdsloven fikk vi gjennomslag for at yrkesut-

danning (agronom) må godkjennes. Iverksettelsen av kompetansekravet er utsatt til 2011.

Forsikring

Norges Bondelag og Gjensidige har en 5-års Gjensidiges Bondelagsavtale. Medlemsrabatten på landbruksforsikringene er 25 % ved avtale om "Trygt Bondelagsmedlem". På privatforsikringer er medlemsrabatten 20 %. Rettshjelpsforsikring i Gjensidige er forbedret ved at egenandelen er satt ned fra kr. 10.000 til kr. 4.000 (+20 % av overskytende). Dessuten er maks. beløpet hevet fra kr. 100.000 til kr. 150.000.

Norges Bondelag og Gjensidige har inngått en avtale om individuell pensjonsavtale med skattefordel (IPS), i tillegg til avtale om pensjon for sjølstendig næringsdrivende (PSN).

Samarbeidsavtale med Landkreditt

Norges Bondelag har i januar 2009 inngått avtale med Landkreditt om bank- og finanstjenester for Bondelagets medlemmer, og avtalen er nå konkretisert i flere produktavtaler.

Alle medlemmer i Norges Bondelag kan åpne Vekstkonto i Landkreditt Bank, som er en sparekonto med ekstra god rente, p.t. 0,35 % over vanlig innskuddsrente, og forbeholdt medlemmene i Norges Bondelag eller Landkreditt. Bondelagsmedlemmer tilbys i et gebyrfritt bankkort (normalpris 250 kr), med Bondelagslogo. Bondelagsmedlemmer tilbys også fritak for tegningsgebyr ved fondsparing, reduksjon i etableringskostnader ved leasing og reduksjon i kassakredittrenten. Landkreditt og Bondelaget har fra før en avtale om gunstig pensjon for sjølstendig næringsdrivende (PSN).

For mer informasjon om de enkelte sakene se www.bondelaget.no eller kontakt bondelaget@bondelaget.no eller tlf 22 05 45 00.